

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS
DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Número 13 - segona època - Octubre 1999

PAPIERS

del secretariat

Aprendre a fora, aprendre a mirar

Les taules de multiplicar? No, la bici!

Que n'és de complicat i complexe de trobar l'equilibri. Que els nens i nenes sàpiguen multiplicar és absolutament necessari -malgrat les calculadores- per fer ments despertes i àgils, amb prou recursos per obtenir el màxim d'autonomia en qualsevol de les tan diverses situacions que els toca i tocarà de viure a mida que aniran creixent. Perquè és això el que volem: que creixin en tots els sentits. Donar eines i recursos als nostres nois i noies és la gran intenció que tenim els qui som *escola* però, encertem en l'oferta que els fem?

Passejar pel bosc buscant herbes diverses per elaborar un herbari pot ser un bon treball col·lectiu; un recollida de bolets per a una posterior exposició ens farà conèixer i documentar-nos, classificar i treballar cooperativament.

Calen molts canvis per fer sortir els nois i noies fora de l'aula per captar-ne les meravelles o encisos que envolten l'escola?

Tenim prou recursos per canviar coses? Encara en tenim d'utopies? Pot ser que el pessimisme o la poca paciència, a voltes la insatisfacció o la impotència de donar resposta immediata als conflictes fa que ens quedi massa lluny la transformació de la societat, de l'escola, dels ritmes polítics, de l'apropament entre religions i cultures, i esdevinguem intolerants malgrat la tolerància que volem?

El desig que tots tenim de fer les coses ben fetes ens ha de poder fer vèncer els entrebancs que ens dificulten fer el *que* volem *com* ho volem.

parlem de:

- 2 Entrevista.**
Jordi Wagensberg
- 3 Pensant en el futur que ja és ara.**
Carles Mascaró
- 4 Un crèdit fora l'aula.**
David Gallemí
- 5 Aprendre a fora de l'aula.**
Andreu Clapers - Pere Biel - Enric Vinaixa - Anna López
- 9 Colònies Jordi Turull.**
Toni Barranco

Volem crear opinió científica

Entrevista amb Jordi Wagensberg

Jordi Wagensberg (Barcelona 1948) és doctor en física i exerceix de professor de Teoria dels Processos Irreversibles a la Facultat de Física de Barcelona on dirigeix un grup d'investigació en biofísica. Autor de molts treballs científics publicats a nivell internacional i d'una extensa obra de difusió científica. El 1983 crea la col·lecció "Metate-mas" i des de 1991 és el director del Museu de la Ciència de Barcelona.

ciència. El museu és global i interdisciplinar per definició. Aquí posem en contacte físics, antropòlegs, químics, geòlegs, matemàtics, artistes i el foc creatiu d'idees és d'una riquesa que no es dona en una càtedra universitària; per tant, interdisciplinarietat i globalitat són essencials.

Què és el Museu de la Ciència?

Museu i ciència aporten una idea nova perquè museu no vol dir "vitri-nes" i ciència no fa referència a "científics". El museu vol ser un espai per estimular el coneixement científic del ciutadà. L'objectiu és crear opinió científica en la societat i la prioritat és que el visitant vivenciï una diferència entre l'*abans* i el *després* de la visita que es basa sobretot en crear estímuls que fan que, *després* l'escola, els llibres, els articles... fets en una altra clau, s'aprofitin diferent.

Trobem un museu interdisciplinar de ciència, tecnologia i humanitats?

Una exposició és global i incorpora tot el coneixement humà. Per explicar una peça posem en contacte moltes disciplines. Hem evolucionat com tot ésser viu ja que vam començar, com molts museus, només amb la física que és el que té més prestigi i és més fàcil des del punt de vista de la filosofia de la interactivitat. Hem estat pioners en introduir la matèria viva i hem tingut èxit tant en el *Toca, toca* com en el *Planeta viu*. Volem continuar utilitzant les grans exposicions com l'*Amazònia* o l'*Huracà* per anar veient la història de l'home perquè ens hem adonat que el contingut és global i que es pot donar una visió que va des de l'àtom fins a Shakespeare. El projecte del nou museu ja està pensat a partir d'aquí aplicant, evidentment, el mètode científic, perquè això és un museu de

Com s'aprèn en el museu?

Al museu s'aprèn a mirar i es produeix l'inici d'un aprenentatge. És com fer un passeig pel bosc. L'estímul i l'emoció que provoca el que veus t'obre la ment i els sentits respecte d'alguna cosa. Si *després* de la visita t'apropes al racó de ciència d'una llibreria, i *abans* no ho feies, t'ha canviat la vida en el sentit de què estic parlant. El museu no està fet per aprendre ni amb intensitat ni amb extensió perquè no hi ha temps -vas a peu- sinó que és l'iniciador i l'aprenentatge està en l'aplicació que, *després*, saps fer del que has vist. És un aprendre informal i irregular amb unes altres característiques. El museu no substitueix una conferència com una exposició sobre l'Amazònia no en supleix l'estudi, en tot cas el comença.

Un missatge per als nostres docents.

S'ha de sortir molt, moltíssim!, de l'aula. Els nens es belluguen poc i el que més alimenta la ment és el canvi. Hi ha dues maneres de canviar: o estàs quiet i canvia el que ve de fora; o ets tu el qui es mou i trobes el canvi. El gran defecte de l'ensenyament és que, sovint, es treballa amb el nen parat. Cal viure molt més el que passa al món. Sovint oblidem que l'entorn és el que més ensenya. A l'escola es crea un món artificial i inventat on moltes coses no es veuen ni es toquen. S'ha de canviar els hàbits i la mentalitat dels professors.

Pensant en el futur que ja és ara

escola pia

El projecte de la «Missió» és una realitat.

El nou Projecte Institucional de Laics pren forma, aquest curs, per construir un futur de servei i de presència.

El projecte de la «missió» ja comença a prendre forma: una forma encara molt senzilla, però...quin nom donar a un projecte que garanteixi la presència i els serveis que l'Escola Pia ha fet a Catalunya durant més de tres-cents anys? Vam recórrer al nom de "missió", en el sentit d'encàrrec, de comanda. Ens dèiem: *aquest nom expressa bé el sentit del projecte.*

HEM REBUT L'HERÈNCIA D'UNA FEINA BEN FETA

I, ara, nosaltres, adaptant-nos a les noves circumstàncies, volem continuar fent aquest servei que s'ha mostrat bo per a Catalunya. A més, desitgem que el que ja hem adaptat, o d'altres iniciatives que neixin de la mateixa preocupació, pugui tenir futur a casa nostra. Ens agradaria trobar un mot que no suscités reticències sinó que concertés esperances. Ens agradaria un mot que indiqués l'energia que hi ha en el grup, amb capacitat d'afrontar les noves situacions de la història ni que siguin difícils, disposat a innovar. Ens agradaria un mot que assenyalés la joia que genera en les persones que donen suport al projecte: una alegria comunicativa i creadora de confiança. Ens agradaria un mot que marqués el projecte amb mecanismes de participació i d'atenció al creixement de les persones que hi són: un joc de responsabilitat i llibertat alhora. Es diu que el nom no fa la cosa!, que una imatge val més que mil paraules! Cert. Donem, doncs, provisionalment la imatge dels castellers, tan variats però sempre tan necessitats de "la pinya". Quan més difícil és el castell més necessàries són les pinyes que el recolzen. Hi ha una "pinya" bàsica a les places dels pobles, on tothom és cridat a ajuntar-s'hi. Potser algú d'aquests s'enganxarà a la colla perquè el mossegarà el "cuquet". A la «pinya» tothom pot entrar-hi i sortir-ne se-

gons les seves necessitats, però cadascú se sent responsable que el castell pugui pujar. Avui per avui, doncs, el nostre interès és constituir aquesta «pinya» que permeti aixecar el castell de l'Escola Pia en el proper segle: som ambiciosos! Comptem amb mestres, amb antics alumnes, amb pares, amb tots els qui ja creuen en el projecte, que han vençut les pors primeres amb la confiança de saber que ningú no els demanarà més del que ells, amb llibertat, puguin donar. Però, no n'hi ha prou amb bones intencions: cal organització i activitats concretes. Tothom ha d'entendre bé que l'organització no és una finalitat en ella mateixa i ha de poder ser transformada sempre que calgui i que les activitats no responen immediatament a la finalitat com es dedueix de la conclusió d'un silogisme ben establert. Les activitats que animaran aquelles persones alliberades en els nous espais per fer de màquina de tren del projecte són: *una borsa i activitats per buscar i trobar feina, aprenentatge en el món de la imatge, un gran espai de comunicació amb eines informàtiques: gestió de la informació, coneixement de noves xarxes..., i, a més, un espai de pregària, espais de formació i aprofundiment en la fe cristiana, tertúlies d'orientació, conferències, un servei de voluntariat...* Ja ho veieu: ens hem posat en marxa.

CONSTRUÏM L'ESCOLA PIA DEL PROPER SEGLE

Veniu a veure els locals al carrer de Sant Antoni Abat, quan passeu per l'Equip de Gestió: una reunió, una conferència, un moment de treball en comú. Pregunteu per mi o per en Toni Garrido: estarem a la vostra disposició per a qualsevol qüestió. Preneu-ho, ja, com casa vostra. El castell s'aixeca amb el curs... i cal cridar «una pinya» sempre més nombrosa. I cal restar atents per fer-lo de manera que sigui un servei a Catalunya en el futur. Cal mirar el present d'avui amb ulls de demà!

Carles Mascaró - Cap del Projecte

Temps de reflexió

A les portes del nou curs, Senyor, us prego...

- 1 Que sàpiga explicar clarament i senzilla el nostre projecte educatiu que ens fa diferents dels altres centres.
- 2 Si un infant és un sapastré, que sàpiga no manar-li treballs que no pugui fer.
- 3 Que sàpiga delimitar les feines perquè els nois i noies les puguin digerir i no hagin de perdre el pati i passar per "ton-tos".
- 4 Penso en els llibres -cars com són-, que els aprofitem bé.
- 5 Tant de bo tot el personal tinguem tota la paciència i l'amabilitat del món.
- 6 Que l'alumne grassonet, "patós", amb ulleres... rebi la protecció i teràpia d'acceptació i d'autoestima.
- 7 Que els educadors expliquem amb delicadesa i claredat als pares aquells trets de personalitat i comportaments negatius que hem d'ajudar a rectificar.
- 8 Que, quan a casa passi problemes, els educadors els donem suport afectiu.
- 9 Si a algú li toca d'asseure's o de treballar amb un alumne *diferent* per raça, color, idioma, capacitats... que el puguem ajudar a créixer plenament.
- 10 Que respecti sempre la consciència dels alumnes en les seves creences, perquè estic en un àmbit plural i lliure i calassanci.

Tot això us demano a Vós que sou Pare amb plenitud, a Vós que sou Fill que heu après i heu ensenyat i a Vós que sou Esperit que ens feu comprendre què és ser pare i què és ser fill per sempre i que resteu a la nostra vora fins a la fi dels temps. Amén.

Miquel Navarro

Fragment d'un article publicat a «Segre»

Un crèdit fora de l'aula

Pràctiques a l'empresa.

Quan un alumne decideix cursar un Cicle Formatiu, no té suficientment en compte la importància i les repercussions que tindrà el crèdit de Formació en Centres de Treball. Tot comença en el moment en què entra a l'aula el responsable de pràctiques per explicar-ne el funcionament i la normativa. Tot seguit un munt de preguntes: Quina serà la meua empresa? Quina feina faré? Seré de capaç de realitzar el que m'encomanin? Perquè m'ha tocat aquesta empresa i no aquella? ...

Fins que arriba el dia de començar (per a la majoria serà la primera feina). Els nervis envaeixen el seu cos i comença tot un procés de vivències noves, en trobar-se en una situació totalment diferent del tarannà escolar i que, nosaltres com a professors i tutors, per molt que haguem avisat, advertit, aconsellat i explicat com és el

món laboral, no és el mateix que trobar-se en el lloc de les pràctiques, esperant com el gerent, el cap de departament, el company de feina ..., els exigeix unes tasques determinades, un saber estar davant d'un client, una iniciativa pròpia, expressar-se correctament, saber escoltar, admetre crítiques, assumir responsabilitats, i tot un seguit de situacions que ell ha de decidir sense el suport de ningú....

En el decurs d'aquest període (aproximadament 4 mesos) l'alumne descobreix una realitat que li permet madurar en l'aspecte personal i professional, i algunes de les preguntes fetes inicialment li queden respostes: «m'agrada la feina», «realment és aquest el futur que jo desitjo», «seguiré estudiant».

David Gallemí - EP Mataró

Fora de l'aula també fem escola

on
aprenem?

Aprenem de la vida i eduquem per a la vida.

QUATRE FLASHOS

PER A UNA AULA OBERTA

Andreu Clapés - Escola Pia Sant Antoni

L'escola no pot quedar closa en si mateixa i si vol assolir la seva funció educadora amb un mínim de solvència, per necessitat ha d'estar oberta. Oberta al món del nostre temps. Oberta al medi en el qual està ubicada i viu. Oberta al món que la rodeja. Oberta a les noves tecnologies. Oberta als mass mèdia. Oberta a la diversitat.

En els darrers anys aquesta nova filosofia del món de l'escola és ja plenament asoslida en les nostres escoles. Un altre tema, però, és saber "com" ho hem de fer. De retruc entenem que l'aula també ha d'estar oberta. Allò de "jo" amb els "meus" nens i a la "meva" aula faig el que vull sense interferències ni incidències externes ni de ningú ja ha passat a la història. La forma més modernitzada (emascarada ?) de la llibertat de càtedra s'ha d'interpretar correctament.

Sortosament en aquesta línia les nostres escoles podem considerar-les també en franca obertura. Muntem calendaris de sortides, d'activitats, de convivències, de crèdits de síntesi... per passar una o diverses jornades gaudint de l'oferta formativa experimental en camps de treball, granges amb programes d'activitats, centres d'interpretació, museus i exposicions amb l'oferta d'activitats que presenten els corresponents gabinets pedagògics. D'aquest tema ja n'hem parlat en un altre número de "Papers".

La proposta d'avui és més "humil" però va també en aquesta mateixa línia: com obrim la nostra "hora de classe"? Es tracta d'aprofitar els 60 minuts d'una sessió de classe per fer una activitat fora de l'aula. Aquesta proposta s'emmarca en el context d'una escola i d'una aula oberta. Fora d'això no tindria, probablement, cap sentit. És evident que podem, en aquest espai de temps de l'hora de classe, canviar el marc físic i fer una activitat aprofitant els

recursos que la nostra ciutat o poble té -que estan al carrer mateix- pensant que el carrer és un "centre-aula de recursos". Simplement a tall d'exemple suggerim algunes activitats que, ben segur, hi podem fer:

- A l'hora d'*educació física*, podem sortir a fer footing. Si estem a prop d'un parc, àdhuc hi podem fer diversos jocs o taules gimnàstiques.

- A l'hora de *mate-màtiques*, mesurar distàncies, calcular superfícies, fer relacions de formes geomètriques aplicades a objectes urbans i a edificis.

- A l'hora de *disseny i dibuix* podem copiar del natural, valorar elements de disseny industrial (p.e. el mobiliari urbà) retolacions, indicadors, aparadors...

- A l'hora d'*història* i d'*art* podem treballar elements propis de cada població. Cal llegir el patrimoni urbà com un document artístic i document històric.

- A l'hora de *ciències* podem analitzar i relacionar materials naturals o artificials que podem trobar al carrer, així com fonts energètiques (llum, aigua, gas) recollida de brosses i eliminació de residus...

- A l'hora de *tecnologia* podem descobrir i estudiar les diverses tecnologies aplicades en el funcionament urbà (electrònica, informàtica, il·luminació...)

- A l'hora d'*ètica* i *religió* podem fer treballs de camp a partir d'enquestes, sondeig d'opinió... Descobrir els serveis a la comunitat. Normes de conducta cívica. Són quatre "flashos" que intenten ser simplement un suggeriment que per la seva naturalesa són de ben fàcil aplicació ja que per si mateixos no requereixen cap mena de complicació organitzativa.

on
aprenem?

ANEM A ESMORZAR AL MERCAT

Pere Biel - Escola Pia de Sitges

L'escola, des de l'antigor, ha maldat per preparar els alumnes per a la vida. Educar, formar, aprendre per a la vida, com a finalitat. El camí -un dels camins- per arribar-hi no serà *aprendre de la vida*? La vida com a mestra que ens ensenya coses noves i ens desvetlla una gamma variada d'actituds que caldrà posar en joc en l'adaptació necessària per viure.

L'Escola Pia de Sitges té, més o menys, les mateixes o semblants activitats que les altres escoles pel que fa referència a sortides programades per visitar una indústria, el zoològic o un museu. Però en el joc d'aprendre a participar en la vida, la nostra escola vol potenciar aquelles activitats que suposen refermar la relació amb la vila de Sitges, un entorn que, val a dir-ho, és ple de vida i ben variada, certament. Per això intentem dur a terme un dels objectius del nostre currículum, el qual ens convida a "mostrar-se participatiu i solidari amb l'entorn social, respectant els principis bàsics per a una bona convivència". Amb aquesta finalitat participem en diferents tallers que l'Ajuntament de la vila ofereix a les escoles. En concret, en l'àmbit de l'educació per al consum, hi ha una activitat que s'anomena

"Anem a esmorzar al mercat". Abans d'anar-hi, però, cal treballar a l'aula tot el que fa referència als aliments i a les necessitats que l'organisme té d'una alimentació adequada. Caldrà fer un petit menú. Es parla del que podrem trobar en un mercat i del preu que costen les coses. S'organitzen equips de quatre alumnes d'acord amb les preferències dels menús escollits. El diner -fictici-

s'haurà d'administrar per a tots, naturalment. I... apa! a comprar al mercat, guiats per una monitora, que és qui controla l'activitat. I no es poden passar del pressupost. A voltes, un petit error "involuntari" en tornar el canvi posa en joc, una vegada

més, els mecanismes del càlcul mental. Un cop s'ha comprat tot, ells mateixos es preparen l'esmorzar, paren taula i se'l mengen allà mateix. És una festa! Però... no pot sobrar res i en acabar tot ha de quedar net i polit. Els nois i noies es porten els plats i gots de casa perquè no s'admet materials d'un sol ús. Al final, a classe, es fa la revisió de l'activitat.

Els nois i noies de 3r de primària s'han divertit de valent i ben segur que han après.

EDUCAR CAP A LA PROFESSIONIÓ

Enric Vinaixa - E. P. de Sarrià-Calassanç

En la Formació Professional, l'aprenentatge en un entorn de treball i els recursos que podem obtenir del món professional són un objectiu prioritari. Aprendre fora de l'aula en moltes ocasions comporta fer l'alternança del saber fer i del saber estar, situant puntualment l'aula fora de l'escola, en un context real però simulat alhora.

Pràctiques i estades en empreses, visites professionals, entrevistes, intercanvis internacionals, seminaris, conferències, orientació professional, i en darrer lloc la borsa de treball i el cursos de reciclatge i perfeccionament són activitats professionalitzadores que es porten a terme fora de l'espai de l'aula tradicional.

Totes aquestes activitats estan coordinades pel departament relació escola-empresa i pel departament d'orientació que vetllen principalment per extreure i fer compatibles activitats formatives pel nostre alumnat, atenent sempre el referent de com aprendre del que hi ha a fora de l'aula.

Totes aquestes accions podem agrupar-les en dos blocs. *El primer:* les visites professionals, simulació d'entrevistes, seminaris, conferències són accions de preparació que donen les primeres pinzellades a l'alumnat de la concreció necessària per a l'educació cap a la professió. *El segon bloc:* les pràctiques i les estades en empreses i els intercanvis internacionals són accions concretes per tal de garantir un aprenentatge real dels procediments, de les actituds, valors i normes del món laboral.

1r Bloc:

Les visites professionals són activitats que es programen sota objectius concrets d'un crèdit o assignatura que es porten a terme en grups reduïts i que tenen incidència curricular en la matèria objecte de la visita. Una visita professional és un recurs formatiu.

La simulació d'entrevistes consisteix en què cada alumne/a triï la professió que vol conèixer. A partir d'un qüestionari elaborat pel departament d'orientació, l'alumne va a una empresa i s'entrevista amb un professional. Aquestes entrevistes, fora d'horari escolar, les concreta el departament de relació escola-empresa. El resultat d'aquesta activitat englobada en l'orientació vocacional es treballa a posteriori en sessió de tutoria grupal.

Els seminaris i conferències es programen d'acord a necessitats puntuals de diferents crèdits o assignatures tant pel que fa a aspectes tecnològics com actitudinals i aptitudinals. És a dir, tant pot ser la conferència d'un enginyer per tractar temes relacionats amb l'automatització industrial com un cap de recursos humans que faci ressò en l'alumnat de les actituds, valors i normes del treball en una especialitat concreta de formació professional.

2n Bloc:

Les pràctiques en empreses consisteixen en realitzar tasques professionals reals pactades prèviament, que es porten a terme en una empresa, alternant diàriament amb els estudis de formació professional. Aquestes activitats són específiques per a cada especialitat de formació professional, i es desenvolupen en el marc legal dels convenis de col.laboració del Departament d'Ensenyament. En la nova formació professional –els cicles formatius– les activitats que l'alumnat fa a l'empresa, estan predefinides com un crèdit anomenat formació en centres de treball i formen part del currículum. Aquesta activitat persegueix principalment la qualificació professional de l'alumne i moltes vegades també aconseguix la seva inserció en el món del treball.

Les estades en empreses les porta a terme l'alumnat dels nous batxillerats i consisteixen en el coneixement d'un entorn real de treball fent feines auxiliars, pactades prèviament, alternant puntualment amb els seus estudis. Aquesta activitat vol donar

una pinzellada del que es cou en una empresa, treballant més el saber estar que el saber fer.

Els intercanvis internacionals en la formació professional persegueixen tres objectius principals. En primer lloc afavorir la motivació i la capacitat de l'alumnat per comunicar-se amb llengües estrangeres i en segon lloc contribuir a una millora quantitativa i qualitativa de les competències personals. Aquests dos objectius, es concreten amb un projecte tècnic comú, amb un escola de formació professional

on
aprenem?

d'un país membre de la Unió Europea. En l'assoliment d'aquests dos objectius sorgeix el tercer: afavorir la mobilitat per Europa per tal de cercar noves oportunitats professionals.

Tots aquests objectius concretats en les accions que s'han esmentat breument van encaminats a fer realitat un objectiu fonamental de la formació professional: Aprendre de fora de l'aula per preparar-se amb les màximes garanties a fi de trobar un lloc de treball, tenint sempre el referent de l'aula per perfeccionar-se professionalment.

COM FEM EL CRÈDIT DE SÍNTESI

Anna López - Escola Pia d'Olot

La nostra escola es troba situada al bell mig d'un zona que és Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. Les sortides d'un dia de tota la secundària que fan referència a l'àrea de ciències experimentals es fan sempre fora de la comarca per

on
aprenem?

dos motius: el parc es treballa molt a la primària i es reserva aquest treball per al crèdit de síntesi de l'últim curs.

El Crèdit de síntesi de 4t d'ESO es basa en un treball interdisciplinari del Parc Natural. Aquest crèdit ha estat elaborat pel servei pedagògic del parc i ha estat experimentat per la nostra escola al llarg de tres cursos fent un treball a dues bandes. Aquest curs serà el primer que el crèdit ja estarà editat d'una forma definitiva.

El principal objectiu del crèdit és aprendre a reconèixer els elements que constitueixen el paisatge de la Zona Volcànica de la Garrotxa, interpretar-lo i estudiar els factors que el condicionen, valorant el paisatge com a part essencial del nostre patrimoni natural i humà. Es tracta de fer una aproximació general per arribar a comprendre l'entorn i no quedar-nos en el simple reconeixement. Entendre, en definitiva, el paisatge com una combinació complexa i dinàmica d'elements que es modifiquen i evolucionen amb el pas del temps. Es parteix d'una concepció àmplia de l'educació ambiental, amb l'objectiu que els alumnes assumeixin uns continguts sobre el medi natural i humà i unes actituds i capacitats per fer front als problemes mediambientals.

El crèdit s'inicia amb una herència de ficció, on un grup d'alumnes hereten una masia del Parc. La resta d'activitats tindran com a objectiu obtenir pistes per aca-

bar situant sobre un mapa les coordenades de la masia heretada i també per reconstruir a partir d'un trencaclosques la imatge de la masia. Seguint aquest fil conductor es desenvolupen tot tipus d'activitats de diferents àrees: llengua catalana, ciències socials, ciències experimentals, educació visual... Aquest crèdit es complementa amb diferents sortides al volcà Croscat, a la Fageda d'en Jordà, al riu Fluvià, a la riera de Bianya, a l'àrea del Boscarró i al Molí Fondo per enriquir l'activitat de l'aula.

Tot el treball d'aula i les sortides estan guiades i pautaades pels tècnics del Parc Natural que també ens fa servei de préstec de tot tipus de material especialitzat: mapes, altímetres, brúixoles, curvímetres, ortofotomapes.

Fins aquest moment, la valoració de tot el professorat de l'etapa implicats en el crèdit de síntesi ha estat molt positiva tant en l'aspecte de guiatge i organització per part dels tècnics del Parc, com per la participació i interès demostrat pels alumnes. Tot això fa pensar que aquest crèdit de síntesi es continuarà fent a quart de secundària. Cal dir també que el Departament Pedagògic del Parc Natural de la Zona Volcànica fa col·laboracions amb d'altres activitats com en crèdits variables, materials per a treballar els crèdits comuns i participacions en Fòrums Europeus sobre la diversitat.

per saber-ne més

- **Abadalejo, C.; Grau, R.; Guasch E.; de Manuel, J.** *La ciència a l'aula*. Activitats d'aprenentatge en ciències naturals. Barcanova, 1992.
- **Chalmers Alan, F.** *¿Qué és esa cosa llamada ciencia?* Siglo Veintiuno. 1994
- **Gardner, H.** (1991) *La mente no escolarizada. Cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas*. Barcelona. Paidós, 1993
- **Palou, J. i Teixidó, M.** *Las distintas forma de aprender en la escuela*. Aula de Innovación educativa, núm. 65
- **Varios.** *La ciudad, fuente de información*. Cuadernos de Pedagogía núm. 261.
- **Wagensberg, J.** *Ideas sobre la complejidad del Mundo*. Serie Metatemas, 9. Tusquets ed. Barcelo-

El proper número anirà dedicat a «Els valors».

Colònies Jordi Turull

un servei

Una oferta lúdica i educativa

Convivència, tolerància, igualtat i treball conjunt són les bases perquè els, avui, nens construeixin la societat, demà.

Colònies Jordi Turull és una entitat que es dedica, des de fa ja més de trenta anys, a l'educació d'infants i joves fent activitats lúdicoeducatives, realitzades fora de l'espai de l'escola i basades en la convivència diària i en el treball en equip contribuint a la formació integral i en valors dels nostres alumnes, un dels nostres objectius principals que compartim amb l'Escola Pia on l'educació en valors, a més de l'acadèmica, es converteix en una de les fites importants a assolir.

Fa anys que duem a terme les ja tradicionals *Colònies d'Estiu d'Educació en el Lleure* realitzades tant a la casa de colònies de Pineta com a d'altres llocs, amb l'objectiu de fomentar el creixement personal de l'individu tot mantenint uns hàbits i unes normes de convivència amb els altres. Darrerament ens hem imposat la voluntat de treballar en més àmbits i més diversos. Durant l'any realitzem diverses accions educatives adreçades a infants i joves de 4 a 17 anys disposant de més de 100 monitors per dur-les a terme que s'inicien en aquesta tasca als 18 anys amb el *curs de sensibilització envers el voluntariat* que organitzem des del nostre centre, a més de participar a les *Pasqües Joves a Pineta* on es transmeten els valors de la fe cristiana.

D'altra banda, aprofitant l'espai i l'entorn natural que ens proporciona la casa de Pineta oferim uns serveis educatius a les escoles en forma de *convivències, viatges de final de curs i crèdits de síntesi*.

• Per a les *Convivències* i els *Viatges de final de curs*, a més de posar la casa de colònies amb tots els seus serveis a disposició dels grups, també oferim l'equip de monitors i el material didàctic necessari per poder dur a terme les activitats proposades: esport, excursions per l'entorn, tallers variats, jocs, gimcanes...

• Per al *Crèdit de Síntesi «Pirineus: més enllà de l'entorn»*, disposem d'un dossier d'activitats mediambientals que està a disposició de les escoles com a material base i que es pot adequar a les pròpies necessitats. Els crèdits de síntesi estan adreçats a assolir els objectius generals de l'etapa: treball en equip, respecte mutu, desenvolupament personal de les capacitats... La nostra oferta educativa és un bon complement a l'educació global i integral que han

- **hàbits i normes de convivència**
- **contacte amb la natura**
- **servei i voluntariat**
- **treball en equip**
- **educació global i integral**
- **descoberta**
- **progrés personal**

de rebre els alumnes d'ESO.

A més s'organitzen activitats basades en la descoberta de l'entorn que conviuen amb activitats de lleure en el marc de les *Estades Pedagògiques de la Fundació Joan Profitós* i els *Sis dies diferents* que s'organitzen des del departament de pastoral de l'Equip de Gestió.

I per a les famílies oferim *colònies familiars* que el mes d'agost es fan a la casa de Pineta on, petits i grans, comparteixen experiències i aporten el seu gra de sorra en forma de servei als altres per refermar la convivència diària.

Així doncs, *Colònies Jordi Turull* contribueix, des de les seves accions, que l'educació que ofereix l'Escola Pia vagi més enllà de la que es fa dins de l'espai físic de l'escola i més enllà, també, del calendari escolar traduint-ho, tot plegat, en una millora de la qualitat educativa que esdevindrà un progrés social en la comunitat que dia rere dia volem fer.

Toni Barranco

Gerent Colònies Jordi Turull

Noticiari breu

PRIMERES REUNIONS

Els equips directius de totes les escoles juntament amb l'Equip de Gestió del Secretariat fan dues sessions de treball, abans d'iniciar el curs, per reflexionar i planificar la feina conjunta. Aquest any, en la primera, el Sr. Alvaro Marchesi féu una conferència sobre l'Avaluació, que inicia la posterior reflexió, i el Secretari General, Sr. Ramon Francolí, explicà el procés per treballar la propera Assemblea a les escoles. A finals d'agost hi hagué la segona sessió per planificar i projectar el nou curs.

CANVIS A L'EQUIP DE GESTIÓ

Enguany s'ha incorporat, a temps parcial, a l'Equip de Gestió en Pere Vilaseca, també director pedagògic de l'escola de Mataró, per col·laborar en l'elaboració del projecte de pastoral de cara a fer possible una relació i integració més estreta entre la pastoral, els valors i la tasca tutorial.

ELABOREM NOUS MATERIALS TREBALLANT EN EQUIP

Reemprenem de nou els ja coneguts "Grups de Treball" dels dimarts a la tarda. L'Equip de Gestió del Secretariat, amb la idea d'oferir uns espais de formació als docents de totes les escoles, organitza diferents grups interescolars – amb una participació total de 30 docents –, per elaborar materials curriculars que, des de la imaginació i la creativitat, puguin aportar innovació, renovació i originalitat a la nostra tasca diària i, alhora, facilitin l'adquisició d'un material base per poder-lo aplicar i adaptar a cadascuna de les nostres realitats escolars. *El llenguatge musical a l'Educació Infantil, El Treball del Llenguatge Audiovisual a l'Educació Primària, els Crèdits de Síntesi, la diversitat i els programes adaptats, i les pràctiques i experiències bàsiques a l'ESO* seran els temes que centraran el treball d'aquest curs.

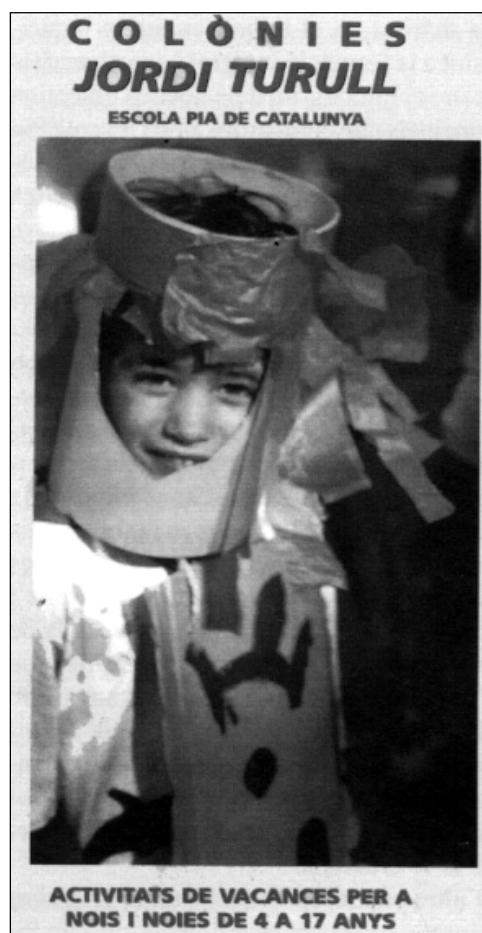
REUNIÓ COORDINADORS DE PASTORAL

El dilluns 7 de setembre es reuneixen els coordinadors de pastoral de les diferents escoles per programar el primer trimestre, preparar les activitats més properes i tractar aspectes de fons de la Pastoral. Com a conclusió de la feina feta cal destacar l'enfocament que enguany tindran els CEP's com a grups generadors de materials per a tutories, la preparació de la Trobada Jove que es farà el dia 10 d'octubre a Igualada amb motiu de l'ordenació sacerdotal d'en Víctor Filella i la Caminada per... que serà pels Drets Humans i que es realitzarà a Granollers. Es va discutir i treballar el nou document marc de la Pastoral a les nostres escoles continua-

dor del document presentat a l'última Jornada Pedagògica.

COLÒNIES JORDI TURULL OFEREIX UN ESTIU DIFERENT

Aquest any hem tingut 450 nens, nenes i joves d'entre 4 i 18 anys fent colònies i ruta -els més grans- a diferents llocs de la nostra geografia (Montseny, Pineta, Mieres, Sta. Coloma de Farnés i Pirineu). Una vegada més hem aconseguit l'objectiu de fer de l'estiu un temps de convivència, de joc i de descoberta. Si voleu informació per al curs vinent truqueu al 93 442 18 14.

BALMES

FELICITATS, GABAD!

El grup de teatre GABAD fa vint anys. Neix el 1978 a l'Escola Pia de Balma i des d'aleshores ha representat ininterrompudament una cinquantena d'obres a diferents llocs. Han passat pel grup unes 130 persones, i dels actuals components, la majoria són exalumnes del centre. S'ho passen molt bé fent teatre per a l'escola i en gaudeixen personalment. Volen animar tot-hom, qui encara no els coneix, perquè vagin a veure en alguna de les seves representacions.

EL PROCÉS DE L'ASSEMBLEA

Durant el setembre, a les escoles s'ha treballat, en grups ben diversos, en l'avaluació del nivell d'assoliment de les accions previstes a cada escola per aconseguir els Objectius aprovats en la darrera Assemblea. L'equip directiu havia ja preparat unes graelles i entre tots hem valorat la incidència real en l'escola de les accions realitzades i el nivell de satisfacció obtingut. Ara, els equips directius recopilaran els treballs de tots els grups per elaborar un informe global d'escola.

Per altra banda, aquest octubre s'inicien els treballs de la segona fase, la central del procés d'Assemblea. Es tracta de fer una anàlisi de l'escola -per etapes- i de formular propostes de millora. És concretar allò que expressa el lema escollit: "*Fem créixer entre tots un projecte de futur*". Per no sortir de zero en l'anàlisi, uns docents han preparat un document breu de reflexió i situació general de l'etapa i han creat unes plantilles per recollir les conclusions de cada grup. Posteriorment elaboraran informes globals, que seran estudiats pels qui prenguin part en la trobada de l'Assemblea. Aquests docents són la Margarida Asperó, d'Olot, que treballa l'etapa d'educació infantil; la Gemma Sabaté, de Sant Antoni, que ho fa de l'educació primària; el Vicenç Sebastià, de Terrassa, que prepara el que correspon a l'educació secundària obligatòria i en Lluís Freixenet que s'encarrega de tots els ensenyaments postobligatoris. Els agraiem la seva disponibilitat i els desitgem una bona feina, al servei del col·lectiu.

IGUALADA SERENATES D'ESTIU

El claustre de l'escola és el marc d'un seguit de concerts d'estiu.enguany ha acollit la Coral Mixta d'Igualada, dirigida per Alfred Cañamero, que amb molts anys d'experiència i amb un variat repertori ha mostrat preferència per cançons populars i d'autors contemporanis. D'altra banda, el Quartet de Clarinets de Barcelona va oferir un gran concert dedicat a Gershwin en motiu del centenari del seu naixement demostrant un gran domini dels instruments i una gran força expressiva.

EL PAM JA ESTÀ EN MARXA

El proppassat 3 de setembre es van reunir les professores i els professors d'ESO que comencen a fer PAM 1 i PAM 2 -Projecte per a Aprenre Millor- aquest curs. La trobada va consistir en una presentació de les activitats que integren el projecte. Així mateix van ser comentades les línies generals de la seva metodologia. Diguem també que, malgrat que encara

sigui aviat per a fer balanços, ja tenim notícies d'altres escoles i instituts que treballen el PAM. Pel que fa al PAM 3 i al PAM 4 podem dir que es comença a experimentar aquest curs en algunes escoles del nostre col·lectiu.

BANC DE MATERIALS CURRICULARS

Recordem que a l'Equip de Gestió disposem del Banc de Materials Curriculars que podeu consultar a la pàgina web de l'Escola Pia: www.epcat.net. Aquest Banc està obert a rebre nous materials que en la tasca docent diària hàgiu pogut elaborar persones i/o equips.

NOU CONVENI COL·LECTIU

Les patronals i sindicats representatius del sector han signat un nou conveni col·lectiu vigent fins l'any 2000, pendent encara de ser publicat en el DOGC. Tot i que és molt similar a l'anterior, inclou algunes modificacions en la jornada d'algunes categories laborals. Per a aquest any, l'augment salarial mitjà és del 2,1 per cent.

MATARÓ NOU EDIFICI

L'Escola Pia de Mataró ha adquirit un terreny en el carrer de Sant Agustí, tan sols a dos minuts de l'actual escola de primària de la plaça Santa Anna, per construir-hi un nou edifici que acollirà l'ESO, els Batxillerats i els Cicles Formatius. Actualment s'està definint, juntament amb els arquitectes, el projecte bàsic, d'acord amb els criteris fixats pel Departament d'Ensenyament, les possibilitats econòmiques i les necessitats del centre. Es preveu poder-hi impartir classes l'any 2000.

LA VITRINA DEL SECRETARIAT

enguany, en la recepció dels locals de l'Equip de Gestió, s'ha habilitat una vitrina on hi haurà una exposició permanent amb l'objectiu de fomentar l'intercanvi i la interrelació de les nostres escoles.

La finalitat és que l'exposició sigui com una finestra de l'escola i els temes exposats, amb periodicitat mensual, seguiran el ritme del calendari temàtic d'una escola. Ara hi trobareu material propi de les escoles (agendes, estoigs, bates...). A partir de mitjans d'octubre hi haurà material sobre sant Josep de Calassanç.

Amb aquesta exposició es vol crear un lloc comú de visualització de materials, idees..., que ajudin a prendre consciència de col·lectiu, en el context del Secretariat, com un lloc de connexió i de referència. A més, les escoles tindran l'oportunitat d'informar i de difondre el que fan.

Profe, no vull venir a escola

A fora aprenc més i el que més m'interessa

És el pensament de tots els alumnes, en algun moment (d'una part dels companys, en força moments). No ho fou el vostre -professors- quan éreu alumnes? (no digueu que no, que no m'ho crec). Fins sento que ho diuen xicots i noies responsables, que no es deixen endur massa per la mandra. No és que no ens hi trobem bé a l'escola, ni que no ens interessi aprendre coses noves; és que tot plegat és *massa pal* i massa sempre el mateix. T'imagines el que aprendríem passant una setmana cada mes al camp, en contacte amb la natura? O barrejats amb nois estrangers, o amb companys i companyes de diferents edats? O voltant per la gran ciutat de Barcelona, amb totes les possibilitats i recursos que ofereix? O havent de preparar nosaltres els temes, i només comentant-los a classe, sense haver d'escoltar explicacions

tan monòtones? I per què no organitzem teatre, cinema o música i ho discutim? Algunes de les coses que ara fem a l'escola, segur que estan millor a fora, i són més clares i menys pesades.

Però avui no insisteixis, ja em sé la lliçió: allò del treball amb mètode i del ritme que ajuda a aprendre, allò altre de la constància i de la consolidació progressiva de les tècniques i habilitats, o fins el treball dels valors i el desenvolupament harmònic de totes les capacitats humanes i no només de les intel·lectuals. Ja ho hem discutit altres vegades. Mira, vull pensar amb més calma la darrera raó que m'has donat per defensar aquest muntatge escolar: és que volem estar al vostre costat cada dia per acompanyar-vos en el vostre procés personal, estimant-vos tal com sou.

Zum-Zum

agenda

OCTUBRE

- 1 Formació administradors: auditoria, de 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- Visita Secretari Gral. a Sant Antoni (tarda).
- 5 Inici seminari formació agents de pastoral, de 10 a 1 del migdia
- Reunió coordinadors Assemblea infantil, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda
- CEP-2, de 4 a 6 de la tarda
- 6 Reunió responsables experimentació PAM 3r i 4t d'ESO, de 10 a 2 del migdia
- 8 CEP-1, de 4 a 6 de la tarda.
- Reunió coordinadors Assemblea ESO, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- Visista Secretari Gral. al Calassanci (tarda).
- 10 Trobada Jove a Igualada. Matí i tarda.
- 13 Reunió coordinadors Assemblea Batx-FP-FO, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda
- 15 Reunió coordinadors Assemblea primària, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda
- Reunió responsables orientació professional, de 4 a 6 de la tarda.
- Visita Secretari General a Calella (tarda).
- 19 Reunió responsables d'informàtica, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- CEP-2, de 4 a 6 de la tarda.
- 22 CEP-1, de 4 a 6 de la tarda.

- 22 Visita Secretari General a Mataró (tarda).
- 23 Curs CLIC, de 10 del matí a 6 de la tarda.
- 24 Trobada docents 1r i 2n any, de 10 a 2/4 de 2 del migdia.
- 26 Curs CLIC, de 10 del matí a 6 de la tarda.
- 27 Presentació recursos suport àrees, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 28 Reunió responsables extraescolars, de 5 a 7 de la tarda.
- 29 Reunió responsables mòduls ocupacionals i simulació d'empreses, de 4 a 6 de la tarda.
- Visita Secretari General a Ntra. Sra. (tarda)

NOVEMBRE

- 2 CEP-2 de 2/4, d'1 a les 2 del migdia.
- 5 Reunió coordinadors de batxillerat, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- Visita Secretari General a Igualada (tarda).
- 9 Reunió coordinadors de pastoral, de 2/4 de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 10 Presentació recursos suport àrees, de 4 a 2/4 de 7 de la tarda.
- 12 CEP-1, de 4 a 6 de la tarda.
- Visita Secretari General a Balmes (tarda).

Si no es diu altrament, les activitats col·lectives es realitzaran als locals de l'Equip de Gestió.

SECRETARIAT DE LES INSTITUCIONS ESCOLARS DE L'ESCOLA PIA DE CATALUNYA

Ronda de Sant Pau, 80 2n - Tel.: 93 441 00 04 - Fax: 93 441 02 87 - 08001 BARCELONA
e-mail: escolapia@epcat.net - http://www.epcat.net • e-mail PAPERS: eparis@epcat.net